

The Relationship between Medical Students' Personality Traits and Their Favorite Residency Specialty

Saeed Abtahi: Faculty member, Department of Pediatric Cardiology, Mashhad Medical Sciences Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

Zahra Mostafavian*: Faculty member, Department of Community Medicine, Mashhad Medical Sciences Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

Razieh Salehian: Faculty member, Rasoul-e-Akram Hospital, Iran University of Medical Sciences (IUMS), Tehran, Iran.

Mobina Ahmadnia: Medical student, Department of Community Medicine, Medical School, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

Abstract: Pursuing their education in residency specialties is one of the options that medical graduates have in their academic trajectory. The choice of these specialties determines the future of physicians' career and even their life, and this is one of the most challenging decisions for physicians to make in their life. Therefore, the aim of this study was to investigate the relationship between medical students' personality traits and their favorite residency specialty. This cross-sectional study was performed on medical students studying at their externship and internship programs at Islamic Azad University of Mashhad in the second semester of the academic year 2019-2020. Data collection tools were Persian Questionnaire of Personality Traits FFI -NEO (Neuroticism-Extraversion-Openness Five Factor Inventory), socio-economic status questionnaire, and demographic information checklist including age, gender, marital status, educational level and preferred medical specialty. Data were analyzed in SPSS v.20 software using analysis of variance, chi-square, and regression tests. In this study, 151 medical students were studied. The most common fields of interest were dermatology/cardiology (15.9%), ophthalmology (11.9%) and radiology (10.6%). No relationship was found between personality traits and students' choice of specialty. In the regression analysis, only gender had a statistically significant relationship with the favorite medical specialty. That is, 51.3% of the men chose the fields of surgery and 65.2% of women chose the fields of specialized group. ($P = 0.013$) According to the results of this study, different personality traits are not very effective in choosing the medical specialty of medical students.

Keywords: Personality traits, Medical specialty, Medical students, interest.

*Corresponding author: Faculty member, Department of Community Medicine, Mashhad Medical Sciences Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

Email: soofy5@yahoo.com

مقدمه

رشته‌ها به درک احساسات و عواطف بیماران و ارائه خدمات به آنها اهمیت می‌دهند (نان ۲۰۱۶). از سوی دیگر میزان فرسودگی شغلی در بین رشته‌های تخصصی مختلف، متفاوت و در سطح جهانی بین ۲۰ تا ۶۰ درصد متغیر است. فرسودگی شغلی موجب خستگی احساسی و کاهش دستاوردهای زندگی شخصی و حرفه‌ای، به عبارتی کاهش کیفیت زندگی فرد می‌شود. طبق بررسی به عمل آمده، عواملی که بر فرسودگی شغلی اثرگذارند، شامل مدت زمان اشتغال فرد، میزان رضایت فرد از زندگی شخصی و حرفه‌ای، خودمختار بودن فرد در شغل، کیفیت آموزش فرد و ویژگی‌های شخصیتی می‌باشند. ارتباط چشمگیری میان ویژگی‌های شخصیتی با میزان فرسودگی شغلی وجود داشت، به گونه‌ای که افراد با ویژگی روان‌نژندی (Neuroticism) بالا، بیشترین میزان فرسودگی شغلی را داشتند و میزان فرسودگی شغلی در افرادی که ویژگی برون‌گرایی (Extraversion) بیشتری داشتند، کمتر از بقیه بود. با در نظر گرفتن ویژگی‌های شخصیتی افراد و انتخاب رشته دستگیری متناسب با آن در آینده می‌توان موجب کاهش فرسودگی شغلی شد (بورگس ۲۰۰۲). همچنین ویژگی‌های شخصیتی می‌تواند میزان پایداری احساسی افراد، میزان اضطراب و تطابق‌پذیری افراد با موقعیت‌های دشوار رانیز تا حدودی تعیین کند (نان ۲۰۱۶). به عنوان مثال در مطالعه‌ای در اردن دانشجویان پزشکی که برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی بیشتری داشتند و احساسات منفی پایینتری داشتند، ترجیح میدادند پزشک بالینی باشند. آن‌ها تمایل بیشتری به دنبال کار در تخصص‌های جراحی‌گرا داشتند (نویسه ۲۰۲۰). همچنین در مطالعه‌ای در میان دانشجویان پزشکی در مکزیک افراد متمایل به جراحی برون‌گرا و سازمان‌یافته‌تر بودند، درحالی‌که علاقه‌مندان به تخصص‌های بالینی مستعد‌گرایش به درون‌گرایی، اضطراب و احساسات بیشتر با بیماران خودگزارش شدند (بابوزا کاماچو ۲۰۲۰). با فهم دقیق ویژگی‌های

انتخاب رشته تخصصی توسط دانشجویان پزشکی فرآیندی پیچیده است (موتا ۱۹۹۷) و تصمیم‌گیری در مورد رشته تخصصی در پزشکان جوان به دلایلی چون حمایت ناکافی از رشته تخصصی، عمر رشته تخصصی، توانایی‌های خاص مورد نیاز در رشته تخصصی و عدم تجربه مشکل است (بودبرگ ۲۰۰۶). انتخاب رشته تخصصی علاوه بر اثر بر آینده شغلی یک پزشک، بر روی آینده سلامت عمومی، خدمات پزشکی و کیفیت آن‌ها نیز مؤثر می‌باشد. لذا استادان این رشته باید برای پیشرفت پزشکی در آینده و همچنین بهبود خدمت‌رسانی به مردم، نسبت به عوامل مؤثر بر انتخاب تخصص در دانشجویان توجه لازم را لحاظ کنند (چانگ ۲۰۰۶).

در رابطه با انتخاب رشته دستگیری عوامل متعددی مانند: جنسیت، وضعیت اقتصادی، ویژگی‌های شخصیتی فردی، علاقه شخصی، تجربیات بالینی در طول دوره کارآموزی، اثرگذاری اساتید، درآمد مورد نظر شخص، تأثیر خانواده و رسانه‌های اجتماعی تأثیرگذارند (لامبرت ۲۰۰۵)، (بورگس ۲۰۰۹)، (حجت ۲۰۰۸)، (رزن بلت ۲۰۰۵). مهم‌ترین عامل در انتخاب رشته تخصصی در میان دانشجویان آمریکایی "شیوه‌ی زندگی آینده" آنان ذکر شده است (نان ۲۰۱۶). در مطالعات گوناگون انجام شده در خصوص عوامل مؤثر بر این انتخاب در دانشجویان، به ویژگی‌های شخصیتی فردی توجه خاصی شده است (بورگس ۲۰۰۲). در یکی از این مطالعات انجام شده، نتیجه گرفته شد افرادی که تخصص‌های پاراکلینیکی را برمی‌گزینند از خودمختاری و استقلال بیشتری نسبت به سایرین برخوردارند. این در حالیست که متخصصین این رشته‌ها بیشتر ایده‌ها و نظرات خود را بیان می‌کنند و در کارهای مداخله‌ای و برخورد با بیماران کمتر دخیلند. افرادی که در رشته‌های جراحی فعالیت می‌کنند تمایل دارند توانایی‌ها و نحوه عملکرد خود را به نمایش بگذارند و همچنین متخصصین رشته‌های داخلی بیشتر از سایر

اجتماعی که روایی و پایایی آن در ایران تأیید شده است (قدرت نما 1392) و نیز سیاهه واریس شامل اطلاعات جمعیت شناختی شرکت کنندگان مانند سن، جنسیت، مقطع تحصیلی و وضعیت تأهل در اختیار دانشجویانی که جهت شرکت در طرح داوطلب بودند، قرار داده شد. NEO-FFI یک پرسشنامه 60 سؤالی است و برای ارزیابی 5 عامل اصلی شخصیت به کار می رود. عوامل اصلی شخصیت در این پرسشنامه شامل: روان نژندی (Neuroticism)، برون گرایی (Extraversion)، انعطاف پذیری (Openness)، توافق پذیری (Agreeableness) و مسئولیت پذیری (Conscientiousness) می باشند.

روان نژندی (N): با بی نظمی خلق و خو، آسیب پذیری و ثبات عاطفی کم، اضطراب یا افسردگی و احساسات منفی مشخص می شود. همچنان که اسم این عامل نشان می دهد، بیماران که به طور سنتی به عنوان نوروپیک تشخیص داده شده اند، نمره بالاتری در این بعد به دست می آورند. افرادی که نمرات آن ها در این بعد پایین است دارای ثبات عاطفی بوده و معمولاً آرام، معتدل و راحتند و قادرند با موقعیت فشارزا بدون آشفتگی یا هیاهو رو به رو شوند. سؤالات 56، 51، 46، 41، 36، 31، 26، 21، 16، 11، 6 و 1 پرسشنامه مربوط به این بعد هستند.

برون گرایی (E): این بعد از شخصیت اجتماعی بودن، هیجان مداری و سطوح بالایی از فعالیت را نشان می دهد. افراد برون گرا افرادی اجتماعی، دوستدار دیگران، قاطع، فعال و اهل گفتگو هستند. سؤالات 57، 52، 47، 42، 37، 32، 27، 22، 17، 12، 7 و 2 پرسشنامه مربوط به این بعد هستند.

انعطاف پذیری (O): این بعد نشان دهنده انعطاف پذیری نسبت به پذیرش هیجان های مثبت و منفی، کنجکاو در دنیای درونی و بیرونی، تمایل به پذیرش عقاید جدید می باشد. سؤالات 58، 53، 48، 43، 38، 33، 28، 23، 18، 13، 8 و 3 پرسشنامه در این بعد قرار دارند.

شخصیتی متفاوت می توان مشاوره شغلی بهتری به دانشجویان ارائه داد تا بتوانند در دوران دستگیری موفق عمل کنند (اسچامپر ۱۹۶۳). بدین منظور، پرسشنامه های متعددی در این زمینه تهیه شده اند که از آن جمله می توان به پرسشنامه سنجش صفات پنج گانه شخصیتی NEO-FFI اشاره کرد که امروزه به عنوان یک مدل فراگیر بر اساس تحلیل عوامل محسوب می شود و به جهت گستردگی کاربرد آن در ارزیابی شخصیت افراد سالم و نیز در امور بالینی می تواند از مناسب ترین ابزار های ارزیابی شخصیت به کار رود (گروسی فرشی 1380). هدف از مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی دانشجویان پزشکی بر اساس پرسشنامه شخصیتی NEO-FFI و برخی عوامل زمینه ای در دانشجویان مانند سن، جنسیت، مقطع تحصیلی، تأثیر گذراندن بخش مربوطه، وضعیت اقتصادی- اجتماعی و تأهل با رشته مورد علاقه آنان جهت ادامه تحصیل در دوران تخصصی بوده است.

روش کار

در این مطالعه مقطعی توصیفی-تحلیلی که در سال ۱۳۹۸ انجام گرفت، نمونه مورد مطالعه دانشجویان پزشکی مقاطع کارآموزی و کارورزی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد در نیمسال دوم تحصیلی ۹۷-۹۸ بودند. نمونه گیری به روش سرشماری و کارآموزان و کارورزانی که در حال گذراندن آخرین بخش دوره خود اعم از کارآموزی و یا کارورزی بوده اند در صورت تمایل وارد مطالعه شدند، به طوری که تمام بخش ها را گذرانده بودند. معیارهای خروج شامل اختلالات روان پزشکی شناخته شده و پرسشنامه هایی که به صورت ناقص پر شدند، بود. به دلیل این که تمام دانشجویان دارای معیار ورود و فاقد معیار خروج به روش سرشماری وارد مطالعه شدند، از فرمولی جهت محاسبه حجم نمونه استفاده نشد. پرسشنامه فارسی سنجش صفات پنج گانه شخصیتی NEO-FFI (گروسی فرشی 1380)، (روشن جلسی 1385) به همراه پرسشنامه وضعیت اقتصادی-

آزمون NEO که توسط گروهی فرشی در نمونه ای با حجم 2000 نفر از بین دانشجویان دانشگاه های تبریز، شیراز و دانشگاه های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت، ضریب همبستگی 5 بعد اصلی را بین 0/56 تا 0/87 گزارش شد. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان نژندی، برون گرایی، انعطاف پذیری، توافق پذیری و مسئولیت پذیری به ترتیب 0/86، 0/73، 0/56، 0/68 و 0/87 به دست آمد. جهت بررسی اعتبار محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی و فرم ارزیابی مشاهده گر استفاده شد، که حداکثر همبستگی به میزان 0/66 در عامل برون گرایی و حداقل آن به میزان 0/45 در عامل توافق پذیری بود (گروسی فرشی 1380).

پس از جمع آوری داده ها و اطلاعات اولیه، نخست ویژگی های جمعیت شناختی توسط روش های آماری توصیفی شامل شاخص های مرکزی، پراکندگی و توزیع فراوانی در قالب جداول و نمودارهای مناسب ارائه گردید. جهت مقایسه متغیرهای کمی در بیش از دو گروه، به دلیل داشتن توزیع نرمال متغیرهای کمی در هر زیر گروه در آزمون کولموگراف اسمیرنوف، از آزمون تحلیل واریانس (ANOVA) و در تحلیل داده های با مقیاس اسمی از آزمون کای دو و جهت بررسی توأم نتایج از آزمون رگرسیون Multinomial استفاده شد. سطح معناداری برای کلیه آزمون ها 0/05 در نظر گرفته شد. تحلیل های آماری با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه 20 انجام گرفت.

مطالعه حاضر بخشی از پایان نامه دکترای پزشکی عمومی می باشد و در کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی مشهد دانشکده پزشکی _____ کی _____ کد IR.IAU.MSHD.REC.1399.126 به تصویب رسیده است. هدف از انجام پژوهش به افراد واجد شرایط توضیح داده شد و رضایت نامه آگاهانه کتبی از آنان اخذ گردید. همچنین به کلیه افراد شرکت کننده اطمینان داده شد که اطلاعات آنان محرمانه خواهد ماند.

توافق پذیری (A): همانند برون گرایی بر گرایش های ارتباط بین فردی تأکید دارد. این بعد با همکاری، اعتماد، همدلی، نوع دوستی، فعال و مثبت بودن مشخص می شود. سؤالات 24، 29، 34، 39، 49، 44، 54، 59، 14، 19 و 9 و 4 پرسشنامه مربوط به این بعد هستند. مسئولیت پذیری (C): با رقابت، برنامه ریزی و وظایف با دقت و تمایل به دوام و سازماندهی مشخص می شود. دو ویژگی عمده توانایی کنترل تکانه ها و تمایلات و به کارگیری طرح و برنامه در رفتار برای رسیدن به اهداف مورد نظر، اساس ویژگی مسئولیت پذیری هستند. سؤالات 15، 20، 25، 30، 35، 40، 50، 45، 55، 60، 5 و 10 پرسشنامه مربوط به این بعد هستند (مک کری و کوستا 1992) (مولولا 2018).

در این پرسشنامه انتظار بر این است که به تمام سؤالات پاسخ داده شود و در بررسی پاسخنامه اگر سؤال یا سؤالاتی بی پاسخ مشاهده شود آزمودنی تشویق می شود که سؤالات مذکور را تکمیل نماید. در مواردی که آزمودنی نتواند تصمیم بگیرد که چه پاسخی به سؤال خاصی بدهد یا معنی یک سؤال برای وی مشخص نباشد، می تواند از پاسخ خنثی استفاده کند. دانشجویان باید به سؤالات این پرسشنامه ها به طور کامل پاسخ می دادند تا در نتیجه گیری نهایی بتوان از پاسخ های آن ها استفاده کرد. به همین جهت به آنان یک روز مهلت داده شد تا وقت کافی جهت مطالعه دقیق سؤالات و پاسخ دهی کامل به همه آنها را داشته باشند. پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت (کاملاً مخالفم، مخالفم، بی تفاوت، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. نمره گذاری فرم کوتاه این پرسشنامه یعنی NEO-FFI در تمام مواد یکسان نیست؛ به این معنی که در نمره گذاری برخی از مواد فرم کوتاه پرسشنامه، به کاملاً مخالفم نمره 4، مخالفم نمره 3، بی تفاوت نمره 2، موافقم نمره 1 و کاملاً موافقم نمره 0 تعلق می گیرد. در حالی که برخی دیگر از مواد این فرم کوتاه به صورت عکس حالت گفته شده نمره گذاری می شوند (گروسی فرشی 1380). در هنجاریابی

یافته ها

دادند. 77 نفر (51 درصد) در مقطع کارآموزی و تنها 7 نفر از آنان (4/3 درصد) در حین تحصیل، شاغل هم بودند و 7 نفر (4/3 درصد) نیز سابقه تحصیلات قبلی مرتبط با رشته پزشکی را ذکر کردند.

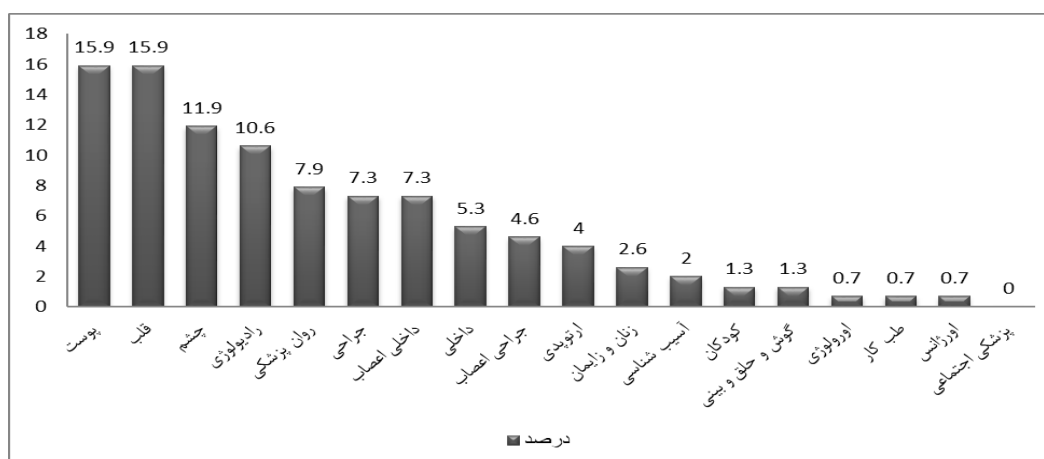
در این مطالعه 151 دانشجوی پزشکی وارد شدند. میزان پاسخ دهی 87 درصد بود. خصوصیات جمعیت شناختی افراد شرکت کننده در جدول 1 آمده است. میانگین سنی شرکت کنندگان 25 ± 2 سال و اغلب آنان را زنان به تعداد 112 نفر (74/2 درصد) تشکیل می

جدول 1. توزیع فراوانی متغیرهای جمعیت شناختی در افراد تحت مطالعه

Table 1. Frequency distribution of demographic variables in the participants

متغیر	طیف	میانگین	انحراف معیار
سن (سال)	34-22	25	2
متغیر کیفی			
جنسیت	مرد	39	25/8 درصد
	زن	112	74/2 درصد
وضعیت تأهل	متأهل	38	28/2 درصد
	مجرد	113	74/8 درصد
مقطع تحصیلی	کارآموزی	77	51 درصد
	کارورزی	74	49 درصد
شاغل در حین تحصیل	بلی	7	4/6 درصد
	خیر	144	95/4 درصد
داشتن تحصیلات قبلی مرتبط به رشته پزشکی	بلی	7	4/6 درصد
	خیر	144	95/4 درصد

توزیع فراوانی رشته های دستیارى مورد علاقه دانشجویان در نمودار 1 نشان داده شد.

نمودار 1. توزیع فراوانی رشته دستیارى تخصصی مورد علاقه در افراد مورد مطالعه (درصد)

Figure 1. Frequency distribution of the participants' favorite residency specialty (percentage)

همانطور که در نمودار 1 مشاهده می گردد، رشته های دانشجویان به ترتیب عبارتند از: پوست- قلب (15/9 درصد)، چشم (11/9 درصد) و رادیولوژی

دستیارى دارى بالاترین فراوانی بر اساس علاقه

بندی رشته های دستیاری از مطالعه Fang کمک گرفته شد که در آن رشته های تخصصی به سه دسته کلی رشته های عمومی، رشته های جراحی و رشته های تخصصی غیر جراحی تقسیم شدند. بدین گونه که رشته های داخلی، کودکان، عفونی و طب کار و طب اورژانس در گروه اول قرار گرفتند. رشته های جراحی عمومی، زنان و زایمان، چشم، گوش و حلق و بینی، جراحی اعصاب، اورولوژی، ارتوپدی در گروه دوم و رشته های قلب رادیولوژی، پوست، داخلی مغز و اعصاب، پزشکی هسته ای، روان پزشکی، پزشکی اجتماعی، پزشکی قانونی، پاتولوژی، بیهوشی، انکولوژی در گروه سوم قرار گرفتند (فنگ 2015). در گروه رشته های داخلی 12 نفر (7/9 درصد)، گروه رشته های جراحی 49 نفر (32/5 درصد) و گروه رشته های تخصصی 90 نفر (59/6 درصد) قرار گرفتند. ارتباط بین هر یک از ابعاد شخصیت بر اساس پرسشنامه 60 سؤالی NEO-FFI با رشته دستیاری مورد علاقه در جدول 2 آمده است.

(10/6 درصد). کمترین فراوانی مربوط به رشته های اورولوژی، طب کار، طب اورژانس (0/7 درصد) و پزشکی اجتماعی (0 درصد) بود. جهت بررسی این امر که گذراندن بخش مرتبط در هدایت دانشجویان به سمت رشته مورد علاقه شان تا چه اندازه مؤثر بوده است، سؤالی تحت عنوان "تا چه حد گذراندن بخش مرتبط شما را به رشته هایی که انتخاب کرده اید علاقه مند نموده است" در ابتدای پرسشنامه مطرح شد. 16/6 درصد افراد تا حد خیلی زیاد، 27/2 درصد در حد زیاد، 45/7 درصد در حد متوسط، 4/6 درصد در حد کم گذراندن بخش مرتبط را به انتخاب رشته مورد علاقه شان مرتبط دانستند و 6 درصد آنان گذراندن این بخش را با انتخاب رشته مورد علاقه شان اصلاً مرتبط ندانستند. در ادامه به بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی، سن، جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی و نیز وضعیت اقتصادی اجتماعی افراد شرکت کننده با رشته دستیاری مورد علاقه ایشان پرداخته می شود. جهت گروه

جدول 2. تعیین ارتباط ابعاد ویژگی شخصیتی با رشته دستیاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی در جمعیت تحت مطالعه

Table 2. Determining the relationship between medical students' personality traits and their favorite residency specialty

مقدار احتمال	آماره آزمون	انحراف معیار	میانگین	بیشترین	کمترین	تعداد	رشته	بعد شخصیت
0/712P= 0/341F=		6/080	24/33	36	16	12	گروه اول	روان نزدی
		7/393	22/82	36	7	49	گروه دوم	
		6/779	23/66	38	7	90	گروه سوم	
		6/906	23/44	38	7	151	جمع	
0/787P= 0/24F=		3/965	25/58	34	18	12	گروه اول	برون گرایی
		5/647	26/78	37	15	49	گروه دوم	
		5/802	26/33	43	9	90	گروه سوم	
		5/606	26/42	43	9	151	جمع	
0/243P= 1/43F=		5/362	25/75	35	17	12	گروه اول	اشتیاق به تجارب تازه
		4/550	28/39	38	16	49	گروه دوم	
		4/929	27/83	42	16	90	گروه سوم	
		4/858	27/85	42	16	151	جمع	
0/654P= 0/427F=		5/362	29/67	36	20	12	گروه اول	توافق پذیری
		4/550	29/65	39	20	49	گروه دوم	
		4/929	28/88	45	15	90	گروه سوم	

		4/858	29/19	45	15	151	جمع	
0/817P=	0/202F=	3/679	30/42	36	24	12	گروه اول	مسئولیت پذیری
		7/18	30/92	47	12	49	گروه دوم	
		6/855	30/16	44	17	90	گروه سوم	
		6/724	30/42	47	12	151	جمع	

داشت (p= 0/014). به طوری که ۵۱/۳ درصد از مردان در مقابل ۲۵/۹ درصد زنان، رشته های گروه جراحی را انتخاب کردند. همچنین ۶۵/۲ درصد زنان در مقابل ۴۳/۶ درصد مردان رشته های گروه تخصصی را انتخاب کردند. جهت بررسی اثر مستقل هر یک از متغیرهای مورد بررسی بر رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی از تحلیل رگرسیون Multinomial استفاده شد. (جدول 3)

همانطور که در جدول 2 مشاهده میگرد، میان ابعاد مختلف ویژگی های شخصیتی و رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی ارتباط معنی دار آماری مشاهده نشد. در تحلیل یک متغیره ارتباطی میان سن (0/458)، وضعیت تأهل (p= 0/312)، مقطع تحصیلی (p= 0/07)، وضعیت اقتصادی اجتماعی (p=0/966)، گذراندن بخش مرتبط (p= 0/7) و رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی یافت نشد. تنها متغیر جنسیت با رشته دستکاری مورد علاقه ارتباط آماری معنی دار

جدول 3. رگرسیون Multinomial جهت بررسی اثر مستقل هر یک از متغیرهای مورد بررسی بر رشته دستکاری مورد علاقه در جمعیت تحت مطالعه

Table 3) Multinomial regression to investigate the independent effect of each variable on the participants' favoriteresidency specialty

مقدار احتمال (p-value)	فاصله اطمینان 0/95 برای نسبت شانس		نسبت شانس (OR)	ضریب همبستگی (B)	متغیرها	دسته بندی رشته های تخصصی
	کرانه بالا	کرانه پایین				
0/328	1/211	0/938	1/066	0/064	روان نژندی	گروه اول
0/701	1/111	0/855	0/975	-0/026	برون گرایی-درون گرایی	
0/133	1/036	0/765	0/890	-0/116	اشتیاق به تجارب تازه	
0/398	1/221	0/924	1/062	0/060	توافق پذیری	
0/614	1/155	0/919	1/030	0/029	مسئولیت پذیری	
0/468	6/735	0/416	1/674	0/515	نمره وضعیت اقتصادی-اجتماعی	
0/109	1/133	0/290	0/573	-0/557	سن	
0/928	5/678	0/149	0/919	-0/084	جنسیت	
0/762	4/129	0/144	0/771	-0/260	مقطع تحصیلی	
0/077	18/421	0/862	3/984	1/382	وضعیت تأهل	
0/492	1/098	0/956	1/025	0/024	روان نژندی	گروه دوم
0/828	1/098	0/928	1/009	0/009	برون گرایی-درون گرایی	
0/369	1/123	0/958	1/037	0/036	اشتیاق به تجارب تازه	
0/326	1/137	0/958	1/044	0/043	توافق پذیری	
0/264	1/117	0/970	1/041	0/040	مسئولیت پذیری	

0/663	1/722	0/425	0/856	-0/156	نمره وضعیت اقتصادی-اجتماعی
0/925	1/254	0/814	1/010	0/010	سن
0/013	7/839	1/282	3/170	1/154	جنسیت
0/057	1/025	0/194	0/446	-0/806	مقطع تحصیلی
0/879		0/338	0/925	-0/078	وضعیت تأهل

بررسی شده تنها متغیر جنسیت با رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان ارتباط معنی دار آماری داشته است. Buddeberg-Fischer و همکاران در کشور سوئیس تحقیقی را به عنوان "بررسی اثرات جنس، ویژگی های شخصیتی، انگیزه و علاقه به رشته تخصصی و دستیابی به اهداف مورد نظر در زندگی بر روی انتخاب رشته ی تخصصی در دانشجویان سوئیس" بر روی ۵۶۷ دانشجوی سال چهارم پزشکی انجام دادند. شرکت کنندگانی که تخصص های جراحی یا بیهوشی را انتخاب کرده بودند، بالاترین امتیازات را برای حس یکپارچگی (coherence)، اعتماد به نفس (self-esteem) و ابزار گرایمی (instrumentality) کسب کردند. نمره این سه مقیاس برای دستیاران روانپزشکی پایین بود. در ارتباط بانمرات بیان گری (expressiveness)، تفاوت معناداری بین گروه ها وجود نداشت. پزشکان علاقه مند به تخصص های جراحی دارای انگیزه شغلی ذاتی و بیرونی نسبتاً بالایی بودند، اما نگرانی های فراحرفه ای کمی داشتند. در پزشکان مراقبت های اولیه و روانپزشکان نگرانی های فراحرفه ای نسبتاً بالا بود. نتایج این مطالعه نشان داد که جنسیت مهم ترین نقش را بر روی انتخاب رشته ی تخصصی افراد دارد. در مطالعه ما نیز تنها عامل جنس در انتخاب رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی موثر بود، به گونه ای که ۵۱/۳٪ از مردان در مقابل ۲۵/۹٪ زنان، رشته های گروه جراحی را انتخاب کردند. همچنین ۶۵/۲٪ زنان در مقابل ۴۳/۶٪ مردان رشته های گروه تخصصی را انتخاب کردند. یکی از علل این تفاوت می تواند اختلاف در نحوه زندگی زن و مرد باشد. ترکیب اوقات فراغت شخصی که صرف تفریحات و گذران وقت با

در تحلیل رگرسیون انجام شده گروه سوم از رشته ای دستکاری (گروه تخصصی) به عنوان طبقه مرجع در نظر گرفته شد. در نتایج مشاهده شد که از بین متغیر های مستقل وارد شده در مدل، تنها جنسیت با رشته دستکاری مورد علاقه ارتباط معنی دار آماری دارد. بدین معنی که مردان با احتمال ۳/۱۷ برابر نسبت به زنان به رشته های گروه جراحی نسبت به گروه تخصصی علاقه دارند (فاصله اطمینان ۹۵٪ برای نسبت شانس = ۱/۷-۲۸/۸۴)

بحث

هدف مطالعه حاضر بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و عوامل جمعیت شناختی مؤثر بر رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی بود. طبق مطالعات قبلی، شخصیت انسان را می توان درپنج بعد خلاصه کرد که به طور بالقوه ویژگی های عاطفی، رفتاری و شناختی را نشان میدهند (زیلیگ ۲۰۰۲). پنج بعد شامل روان نژندی، برون گرایی، انعطاف پذیری، توافق پذیری و مسئولیت پذیری است. مطالعات مختلفی در مورد رابطه بین ویژگی های شخصیتی و انتخاب رشته تخصصی وجود دارد. نتایج یک مقاله مروری در خصوص ارتباط شخصیت و انتخاب رشته دستکاری نشان داده به دلیل تفاوت ابزارهای استفاده شده برای بررسی شخصیت، رسیدن به یک نتیجه کامل و معنی دار دشوار می باشد (بورگس ۲۰۰۲). در مطالعه حاضر میان ابعاد مختلف ویژگی های شخصیتی و رشته دستکاری مورد علاقه دانشجویان پزشکی ارتباط معنی دار آماری مشاهده نگردید. همچنین از بین سایر متغیرهای

تواند به تفاوت در سایر عوامل تاثیر گذار در دو کشور نظیر میزان درآمد رشته، فشار کاری کمتر در رشته، عدم نیاز به کشیک های طولانی و شبانه پس از فراغت از تحصیل، عدم نیاز به حضور اورژانسی برای ویزیت بیمار، محبوبیت رشته در بین جامعه و نیز تفاوت توزیع جنسی در دو مطالعه باشد. همچنین در مطالعه ما ارتباطی میان ویژگی های شخصیتی با رشته مورد علاقه ی دانشجویان یافت نشد که شاید علت را بتوان در نحوه تقسیم بندی رشته های تخصصی در دو مطالعه و نیز استفاده از دو ابزار متفاوت در این دو مطالعه جستجو کرد.

Fang در کشور تایوان تحقیقی را با عنوان " بررسی ارتباط میان ویژگی های شخصیتی و انتخاب رشته های تخصصی" با استفاده از پرسشنامه Edwards Personal Preference Schedule (EPPS) جهت بررسی صفات شخصیتی، بر روی 358 دانشجو سال چهارم تا هفتم دانشکده پزشکی دانشگاه Chang Gung بین سال های 2004 تا 2007 انجام دادند. 70٪ شرکت کنندگان در مطالعه مرد و فقط 30٪ زن بودند. این مطالعه، به طور کلی تخصص های پزشکی را به سه دسته تقسیم کرده و درصد دانشجویان علاقه مند به هر یک را بدین صورت گزارش کرده است: رشته های عمومی شامل: اطفال، داخلی، غدد، اورژانس (42/9٪) رشته های جراحی شامل: جراحی عمومی، جراحی مغز و اعصاب، زنان و زایمان، جراحی های گوش و حلق و بینی، چشم پزشکی (40/8٪) و رشته های تخصصی شامل: توان بخشی و پاراکلینیک، رادیولوژی، بیهوشی، روان پزشکی، پوست، انکولوژی، پزشکی هسته ای و پاتولوژی (16/4٪) (فنگ 2015). در مطالعه ما نیز تقسیم بندی رشته ها مطابق مطالعه Fang صورت گرفت و نتایج به شرح ذیل بوده است. در گروه رشته های عمومی 12 نفر (7/9٪)، گروه رشته های جراحی 49 نفر (32/5٪) و گروه رشته های تخصصی 90 نفر (59/6٪) قرار گرفتند و نتایج همسو با مطالعه مذکور نمی باشد. یک علت تفاوت در نتایج علاوه بر تفاوت فرهنگی در

خانواده می شود با اوقات کاری جهت انجام مسئولیت های حرفه ای در مورد پزشکان زن از اهمیت بیشتری برخوردار است. در مطالعه Buddeberg-Fischer هیچ تأثیر مستقیم قابل توجهی از ویژگی های شخصیتی بر انتخاب رشته تخصصی مشاهده نگردید، به این معنی که در این بین انگیزه شغلی و اهداف زندگی توانستند به عنوان متغیرهای واسطه ای در نظر گرفته شوند (بادبرگ فیشر 2006). نتیجه مطالعه ما نیز همانند مطالعه مذکور از ارتباط ویژگی های شخصیتی بر رشته دستگیری مورد علاقه دانشجویان پزشکی پشتیبانی نمی کند.

در مطالعه Kwon در کشور کره جنوبی با عنوان " انتخاب رشته تخصصی در دانشجویان پزشکی براساس ویژگی های شخصیتی پنج گانه" و با استفاده از پرسشنامه The Korea version of Big Five Inventory (BFI-K-10) در دانشجویان سال چهارم پزشکی که تمام بخش های کارآموزی را گذرانده بودند انجام شد، 61٪ مرد و 49٪ زن با میانگین سنی 29 سال وارد شدند. دانشجویان به ترتیب به رشته های داخلی، ارتوپدی، اورژانس و نورولوژی علاقه مند بودند. دانشجویان در مقطع تحصیلی بالاتر از ویژگی های مسئولیت پذیری و توافق پذیری بیشتری روان نژندیکمتری برخوردار بودند. افراد متاهل مسئولیت پذیری و توافق پذیری بیشتری نسبت به افراد مجرد داشتند. در این میان افراد با ویژگی شخصیتی توافق پذیر به رشته های تخصصی کلینیکال علاقه بیشتری نسبت به رشته های علوم پایه نشان دادند در حالی که در سایر ویژگی های شخصیتی تفاوت چندانی در انتخاب رشته های کلینیکال و علوم پایه وجود نداشت. افراد با ویژگی های شخصیتی انعطاف پذیر و مسئولیت پذیر علاقه شخصی را به عنوان عامل اصلی در انتخاب رشته تخصصی ذکر کردند (نان 2016). در مطالعه ما رشته های دستگیری مورد علاقه در بین دانشجویان به ترتیب پوست-قلب (15/9٪) و سپس چشم پزشکی (11/9٪) و رادیولوژی (10/6٪) بودند که مشابه مطالعه Kwon نبوده است. علت این تفاوت می

با میانگین سنی $4.8 \pm 34/68$ بودند. اولویت انتخابی دستیاران زن عبارت بودند از رادیولوژی (۲۰/۵٪)، زنان و زایمان (۱۷/۸٪) و قلب (۹/۲٪) و برای دستیاران مرد به ترتیب رادیولوژی (۱۸/۸٪)، قلب (۱۱/۶٪) و ارتوپدی (۱۱/۲٪) بودند. در مجموع رشته های رادیولوژی (۱۹/۶٪)، قلب (۱۰/۳٪) و چشم پزشکی (۷/۸٪) و پوست چهار اولویت اول انتخابی دستیاران بودند. در این مطالعه مردان در مقایسه با زنان تمایل بیشتری به رشته های جراحی، جراحی اعصاب و اورولوژی داشتند و زنان تمایل بیشتری به رشته پاتولوژی داشتند (شکورنیا ۱۳۹۴). در مطالعه ما نیز اولویت های دانشجویان پزشکی شامل پوست-قلب (۱۵/۹٪)، چشم پزشکی (۱۱/۹٪) و رادیولوژی (۱۰/۶٪) بودند که مشابه اولویت های دستیاران در مطالعه شکورنیا می باشد. همچنین در مطالعه ما رشته های اورولوژی، طب کار، طب اورژانس و پزشکی اجتماعی دارای کمترین اولویت بودند. اولویت رشته ها بر حسب علاقه در دانشجویان زن مطالعه ما به ترتیب شامل: پوست (۱۹/۶٪)، قلب (۱۷٪)، چشم پزشکی (۱۰/۷٪) و در دانشجویان مرد به ترتیب شامل چشم پزشکی (۱۵/۴٪)، قلب (۱۲/۸٪)، و جراحی اعصاب، روانپزشکی و ارتوپدی در رتبه سوم (۱۰/۳٪) قرار گرفتند. هر چند در مطالعه شکورنیا بررسی صفات شخصیتی انجام نشده است ولی نتایج آن از نظر ارتباط رشته دستیاری با جنس تقریباً همسو با نتایج مطالعه ما بوده است.

Heiligers در هلند نشان داد، زنان در مقایسه با مردان به رشته های غیر جراحی تمایل بیشتری دارند. و این گونه تحلیل کرده است که مردان به دلیل درآمد بالا به رشته های جراحی تمایل بیشتری دارند در حالیکه زنان به دلیل نوع سبک زندگی و تمایل به بودن در کنار خانواده رشته های غیر جراحی را ترجیح می دهند (هیلیگرز ۲۰۱۲) که تقریباً همسو با نتایج مطالعه ما بوده است.

مطالعه خوروش و همکاران که برای پرسش در مورد معیار انتخاب رشته تخصصی بر روی ۳۷۰ دستیار پزشکی

کشورهای مختلف می تواند به دلیل توزیع جنسی نابرابر در شرکت کنندگان دو مطالعه نیز باشد.

در مطالعه Fang، گروه های مختلف تخصصی اختلاف معنی داری را در مقیاس های نمایشگری (Exhibition)، خودمختاری (Autonomy)، خودداری (Intracception)، سکون (Succorance) و پرورش (Nurturance) نشان دادند. نتایج تجزیه و تحلیل تکمیلی نشان داد که دانشجویانی که گروه جراحی را انتخاب کردند در مقایسه با دانشجویانی که گروه عمومی را انتخاب کردند، در نمایشگری بالاتر بودند، در حالی که دانشجویانی که گروه عمومی را انتخاب کردند از نظر Intracception و Succorance بالاتر بودند. دانشجویانی که گروه تخصصی را انتخاب کردند، از نظر خود مختاری نمرات بالاتری کسب کردند. این بدان معنی است که دانشجویان انتخاب کننده رشته های تخصصی ایده ها و نظرات بیشتری دارند و کمتر مانند افراد معمولی هستند. پژوهشگران این مطالعه بر تفاوت صفات شخصیتی بین دانشجویانی که رشته های جراحی و داخلی را انتخاب می کنند تأکید کردند و نتیجه گرفتند که مطالعه شان می تواند در انتخاب رشته تخصصی به دانشجویانی که از ویژگی های شخصیتی مشابهی برخوردارند کمک نماید (فنگ ۲۰۱۵). علت تفاوت مطالعه مذکور با مطالعه ما می تواند به دلیل تفاوت فرهنگی بین دو کشور، تفاوت ابزار به کار رفته در دو مطالعه و نیز توزیع جنسی متفاوت در شرکت کنندگان این دو مطالعه باشد.

در مطالعه شکورنیا که با هدف مقایسه ظرفیت های اعلام شده دانشگاه جهت پذیرش دستیار تخصصی پزشکی با تقاضای ورود به این رشته ها در دانشگاه جندی شاپور اهواز بر روی دستیاران ۱۹ رشته تخصصی انجام گرفت، ویژگی های فردی و برخی عوامل موثر بر انتخاب رشته دستیاری را مورد بررسی قرار داده شد. از ۳۸۹ دستیار تعداد ۲۱۹ نفر (۴۸٪) زن و تعداد ۹۲ نفر (۲۴/۵٪) مجرد

(15/9)، چشم (11/9) و رادیولوژی (10/6) است و رشته دستپاری مورد علاقه دانشجویانبا ویژگی های شخصیتیان ارتباطی ندارد. تاثیر متغیرهای دیگرعوامل شخصی (درآمد، پرستیژ شغلی و...)، اهداف زندگی، ویژگی های فرهنگی و پراکندگی جنسیتی دانشجویان می توانند توجیهی برای نتایجمتفاوت مطالعه حاضر از مطالعات مشابه باشند. در این مطالعه از بین ویژگی های فردی تنها جنسیت با رشته دستپاری مورد علاقه آنان ارتباط نشان داد، به گونه ای که مردان با احتمال 3/17 برابر زنان به رشته های گروه جراحی نسبت به گروه تخصصی علاقه داشتند. فرضیاتی که برای این ارتباط می توان مطرح کرد این است که مردان به دلیل درآمد بالاتر به رشته های جراحی تمایل بیشتری دارند در حالیکه زنان به دلیل نوع سبک زندگی و تمایل به بودن در کنار خانواده رشته های غیر جراحی را ترجیح می دهند.در مورد پزشکان زن ترکیب اوقات فراغت شخصی با اوقات کاری که صرف انجام مسئولیت های حرفه ای می شود از اهمیت بیشتری برخوردار است. انجام مطالعاتی با حجم نمونه پراکندگی بالاتر دانشگاهی و با هدف دلائل انتخاب رشته دستپاری مورد علاقه از نظر دانشجویان پزشکی و دستپاران کمک می کند بهتر بتوان راهکارهایی برای افزایش تمایل دانشجویان به انتخاب رشته های کمتر مورد علاقه اندیشید و در زمینه رفع نیاز جامعه به رشته های مختلف تخصصی برنامه ریزی کرد.

References

- Barbosa-Camacho, F. J., Miranda-Ackerman, R. C., Vázquez-Reyna, I., Jimenez-Ley, V. B., Barrera-López, F. J., Contreras-Cordero, V. S., et al. (2020). Association between HEXACO personality traits and medical specialty preferences in Mexican medical students: a cross-sectional survey. *BMC psychology*, 8(1), 23.
- Borges, N. J., Stratton, TD, Wagner, PJ, et all (2009). Emotional intelligence and medical specialty choice: findings from

دانشگاه های علوم پزشکی اصفهان، گیلان، سنندج و کاشان انجام شد، نشان داد که 45/4٪ افراد به علت تنها عوامل و علایق شخصی، 29٪ آنان تنها علایق شخصی و 14/9٪ به علت عوامل تأثیرگذار محیطی و خارجی و 19/24 دیگر هر دو عامل درونی و بیرونی را در انتخاب خود مؤثر دانسته اند. لازم به ذکر است که عوامل شخصی مطرح شده عبارت از جنبه علمی رشته، پرستیژ اجتماعی، کسب درآمد بالا، علاقه شخصی و عوامل بیرونی توصیه نزدیکان، توصیه دوستان و آشنایان بودند (خوروش 1390).

از نقاط قوت این مطالعه، استفاده از پرسشنامه معتبر شخصیتی NEO-FFI بود که در جدیدترین مطالعات نیز از فرم های دیگر آن استفاده شده است (نویسه 2020). همچنین تاثیر برخی عوامل زمینه شناختی دیگر علاوه بر صفات شخصیتی بر رشته دستپاری مورد علاقه در دانشجویان پزشکی بررسی شد.

مطالعه حاضر محدودیت هایی نیز داشته است. از جمله در یک مرکز و بر روی دانشجویان پزشکی در مقاطع بالینی انجام شده است، بنابراین در تعمیم پذیری نتایج باید دقت لازم را مبذول داشت. پیشنهاد میگردد مطالعه ای دیگری در دانشگاه های مختلف کشورمان با ابزار یکسان و در مقاطع مختلف اعم از بالینی و غیر بالینی و نیز توجه به سایر عوامل تاثیر گذار صورت گیرد. انجام مطالعاتی با هدف دلائل انتخاب رشته دستپاری مورد علاقه از نظر دانشجویان پزشکی و دستپاران بسیار کمک کننده خواهد بود. همچنین پیشنهاد میگردد افراد شرکت کننده در مطالعه حاضر برای بررسی رضایتمندی شان در صورت دستیابی به رشته دستپاری مورد علاقه پیگیری شوند.

نتیجه گیری

مطالعه حاضر که بر روی 151 نفر از دانشجویان پزشکی مقاطع کارآموزی و کارورزی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد در سال 98 انجام شد، نشان داد که فراوان ترین رشته دستپاری مورد علاقه به ترتیب، پوست- قلب

- and Place of Study, *Strides in Development of Medical Education* ; 9(2): 162. [In Persian]
- Kwon, O. Y., & Park, S. Y. (2016). Specialty choice preference of medical students according to personality traits by Five-Factor Model. *Korean journal of medical education*, 28(1), 95–102.
- Lambert, E. M., Holmboe, E. S. (2005). The relationship between specialty choice and gender of U.S. medical students, 1990-2003. *Academic medicine : journal of the Association of American Medical Colleges*, 80(9), 797–802.
- McCrae, R.R. and John, O.P. (1992). An introduction to the five-factor model and its applications. *Journal of personality*, 60, 175-215.
- Mullola, S., Hakulinen, C., Pesseau, J. et al. (2018). Personality traits and career choices among physicians in Finland: employment sector, clinical patient contact, specialty and change of specialty. *BMC Medical Education* 18, 52
- Mutha, S., Takayama, J. I., & O'Neil, E. H. (1997). Insights into medical students' career choices based on third- and fourth-year students' focus-group discussions. *Academic medicine : journal of the Association of American Medical Colleges*, 72(7), 635–640.
- Nawaiseh MB, Haddadin RR, Al Droubi B, Nawaiseh HB, Alarood S, Aborajoo E, et al.(2020). The Association Between Personality Traits and Specialty Preference Among Medical Students in Jordan. *Psychoogy Research and Behavior Management*;13. pp 599-607
- Rosenblatt, R. A., & Andrilla, C. H. (2005). The impact of U.S. medical students' debt on their choice of primary care careers: an analysis of data from the 2002 medical school graduation questionnaire. *Academic medicine : journal of the Association of American Medical Colleges*, 80(9), 815–819.
- three empirical studies. *Medical education*, 43(6), 565–572.
- Borges, N. J, Savickas, M. L. (2002). Personality and Medical Specialty Choice: A Literature Review and Integration', *Journal of Career Assessment*, 10(3), pp. 362–380.
- Borges, NJ, Osman, WR. (2001). Personality and medical specialty choice: technique orientation versus people orientation. *Journal of Vocational Behavior*, Vol.58, Issue 1, Pp. 22-35
- Buddeberg-Fischer, B., Klaghofer, R., Abel, T., et al. (2006). Swiss residents' speciality choices--impact of gender, personality traits, career motivation and life goals. *BMC health services research*, 6, 137.
- Chang, P. Y., Hung, C. Y., Wang, K. I., et al (2006). Factors influencing medical students' choice of specialty. *Journal of the Formosan Medical Association = Taiwan yi zhi*, 105(6), 489–496.
- Fang, J. T., & Lii, S. C. (2015). Relationship between personality traits and choosing a medical specialty. *Journal of the Formosan Medical Association = Taiwan yi zhi*, 114(11), 1116–1121.
- Garoosi Farsh,i MC (1380) *Application of factor analysis in personality studies* ,Danyal and Jamea pazhouh, Tabriz.[In Persian]
- Ghodratnama, A , Heidarinezhad, S.(1392).Relationship between socio-economic status and physical activity in students of Shahid Chamran University of Ahvaz, *Journal of Sports Management*. Vol.16.Pp.5-20. [In Persian]
- Heiligers P. J. (2012). Gender differences in medical students' motives and career choice. *BMC medical education*, 12, 82.
- Hojat, M., & Zuckerman, M. (2008). Personality and specialty interest in medical students. *Medical teacher*, 30(4), 400–406.
- Khoshrvash, F, Vesal, S, Mousavi, SA, et all (2012) . The Role of Medical Resident's Anxiety in Selecting Their Specialty Field

University of Medical Sciences and society needs. *Journal of Medical Education Development*. Vol8, No19, Pp62-72. [In Persian]

Zillig, L. M. P., Hemenover, S. H. , Dienstbier, R. A. (2002) 'What Do We Assess when We Assess a Big 5 Trait? A Content Analysis of the Affective, Behavioral, and Cognitive Processes Represented in Big 5 Personality Inventories', *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(6), pp. 847-858.

Roshan Chesly و R, Shaeeri و M, Atrifard, M, et all (2006) .Investigating Psychometric Properties of "NEO-Five Factor Inventory" (NEO-FFI). *Clinical Psychology And Personality*. 1 (16) :27-36. [In Persian]

SCHUMACHER C. F. (1963). INTEREST AND PERSONALITY FACTORS AS RELATED TO CHOICE OF MEDICAL CAREER. *Journal of medical education*, 38, 932-942.

Shakurnia, A, Assarehzadegan, MA.(1394). A survey on the relationship between the speciality chioce priority in clinical among medical residence of Ahvaz Jundishapur

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره 2، تابستان 1400

بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با رشته تخصصی مورد علاقه در دانشجویان پزشکی

سعید ابطحی: عضو هیئت علمی، گروه قلب کودکان، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.
زهرا مصطفویان*: عضو هیئت علمی، گروه پزشکی اجتماعی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.
راضیه صالحیان: عضو هیئت علمی، گروه روانپزشکی، بیمارستان رسول اکرم، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
مبینا احمدنیا: دانشجو پزشکی، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

چکیده: ادامه تحصیل در رشته‌های تخصصی یکی از گزینه‌هایی است که دانشجویان فارغ التحصیل رشته پزشکی در پیش رو دارند. از آنجا که انتخاب رشته تخصصی، آینده کاری و حتی زندگی یک پزشک را می‌سازد و این تصمیم یکی از چالش‌برانگیزترین انتخاب‌های پزشکان در زندگی است، مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با رشته تخصصی مورد علاقه دانشجویان پزشکی انجام شد. این مطالعه مقطعی، در میان دانشجویان پزشکی مقاطع کارآموزی و کارورزی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ انجام شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه فارسی صفات شخصیتی NEO-FFI (Neuroticism-Extraversion-Openness Five Factor Inventory)، پرسشنامه وضعیت اقتصادی-اجتماعی و سیاهه واری واری واری شامل سن، جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی و رشته دستگیری مورد علاقه بود. داده‌ها در نرم افزار SPSS v.20 و با آزمون‌های تحلیل واریانس، مجذور کای و رگرسیون تحلیل شدند. در مطالعه حاضر ۱۵۱ دانشجوی پزشکی بررسی شدند. رشته‌های دستگیری مورد علاقه دارای بالاترین فراوانی به ترتیب، پوست-قلب (۱۵/۹ درصد)، چشم (۱۱/۹ درصد) و رادیولوژی (۱۰/۶ درصد) بودند. ارتباطی بین ویژگی‌های شخصیتی و رشته دستگیری مورد علاقه دانشجویان یافت نشد. در تحلیل رگرسیون انجام شده تنها جنسیت با رشته دستگیری مورد علاقه آنان ارتباط معنی‌دار آماری داشت. به طوری که ۵۱/۳ درصد از مردان رشته‌های گروه جراحی و ۶۵/۲ درصد زنان رشته‌های گروه تخصصی را انتخاب کردند. با توجه به نتایج به دست آمده ویژگی‌های شخصیتی مختلف در انتخاب رشته تخصصی مورد علاقه دانشجویان پزشکی چندان تأثیرگذار نیستند.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، رشته تخصصی، دانشجویان پزشکی، علاقه.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیئت علمی، گروه پزشکی اجتماعی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

Email: soofy5@yahoo.com